

Kritik mot Kriminalvården, anstalten Västervik Norra, för underlåtenhet att kommunicera uppgifter med den intagne i ett ärende gällande besökstillstånd samt för långsam handläggning av ärendet. Anmälningarna innehåller även klagomål mot socialförvaltningen i Linköpings kommun.

Beslutet i korthet: I ett ärende om besökstillstånd fattades ett avslagsbeslut utan att anstalten hade iakttagit kommuniceringsplikten i 17 § förvaltningslagen (1986:223). Kriminalvården kritiserades för denna underlåtenhet. Kriminalvården kritiserades även för att det dröjde omkring tio veckor innan anstalten slutligt tog ställning i ärendet. Beslutet innehåller vidare generella uttalanden avseende den s.k. brottsofferslussverksamhet som bedrivs i flera av landets anstalter.

Anmälningar

I anmälningar, som kom in till JO den 20 januari respektive den 1 februari 2011, klagade AA på anstaltens hantering av hans ansökan den 9 november 2010 om besökstillstånd för sina barn. Han uttryckte även missnöje med hur hans handläggare vid socialförvaltningen i Linköpings kommun agerat. AA anförde i huvudsak följande.

När han ansökte om tillstånd att ta emot besök av sina barn i anstalten fick han avslag på sin ansökan och beskedet att det skulle göras en brottsoffer-
slussutredning. Denna utredning påbörjades den 9 november 2010 och han underrättades om att utredningen skulle ta sex till åtta veckor. Den 25 januari 2011 fick han på nytt avslag på sin ansökan om besökstillstånd för barnen med motiveringen att socialförvaltningen och anstalten ansåg att det inte skulle gagna barnen att besöka honom i anstalten. Enligt en umgängesplan som hade upprättats av Socialförvaltningen i Linköpings kommun skulle barnen besöka honom i anstalten vid fyra tillfällen under hans verkställighet. Det var uppgjort att någon från verksamheten Råd & Stöd skulle resa med barnen till anstalten och vara med under besöken. Han ifrågasätter varför socialförvaltningen ändrat uppfattning i denna fråga. Den 26 januari 2011 ringde han till socialförvaltningen för att få en förklaring till varför man frångått överenskommelsen. Han fick ett löfte om att någon från socialförvaltningen skulle återkomma under dagen men det skedde inte.

Han anar att orsaken till anstaltens avslagsbeslut är att han inte deltar i anstaltens IDAP-program (Integrated Domestic Abuse Programme, JO:s anm.).

Utredning

Muntliga upplysningar inhämtades från anstalten varvid i huvudsak följande framkom:

När en intagen som är dömd för relationsvåld ansöker om besökstillstånd för barn handläggs ärendet alltid av anstaltens brottsofferslussgrupp. Information om denna ordning ges till de intagna när de vistas i mottagningsavdelningen. Den 1 november 2010 fick brottsofferslusshandläggaren veta att AA väntade på att hans barn skulle komma på besök i anstalten. AA hävdade att det fanns en överenskommelse sedan tidigare att någon från verksamheten Råd och Stöd i Linköping skulle komma till anstalten med barnen fyra gånger under hans verkställighet. Råd och Stöd hade varit i kontakt med AA:s familj redan innan AA påbörjade sin verkställighet och umgänget i anstalten hade, enligt honom, bestämts i samråd med socialtjänsten. Anstaltens brottsofferslussutredare BB förklarade för AA att hans ansökan om besökstillstånd för barnen skulle handläggas inom brottsofferslussgruppen och att det skulle göras en utredning. Hon påbörjade handläggningen direkt när hon fick AA:s ansökan. Den 19 november 2010 fick AA ett avslag i avvaktan på utredning och informerades om att utredningen kan ta 4–6 veckor. Hon kontaktade först barnens mor, som också är vårdnadshavare, för att efterhöra dennas inställning. Modern skickade därefter in en medgivandeblankett. Den 19 november 2010 var hon i kontakt med socialtjänstens handläggare CC för att ta reda på hennes inställning. CC uppgav att hennes inställning varit att ett umgänge i anstalten skulle kunna gagna barnen. BB ifrågasatte detta och det bestämdes att CC skulle fundera över saken. Ny kontakt skulle tas när CC var tillbaka i tjänst den 6 december 2010. BB var i kontakt med Råd och Stöd och fick veta att de fått i uppdrag av socialtjänsten att åka till anstalten med barnen men att de egentligen inte tyckte att det var bra för barnen. Under december månad 2010 försökte hon vid flera tillfällen få kontakt med CC. Först den 4 januari 2011 lyckades detta och då meddelade CC att hon svängt i sin uppfattning och nu inte längre ansåg att ett umgänge mellan AA och barnen i anstalten skulle vara till gagn för barnen. Därefter diskuterades ärendet i brottsofferslussgruppen. Kriminalvårdsinspektören fattade ett avslagsbeslut den 20 januari 2011 och beslutet delgavs AA den 25 januari 2011. Under tiden som utredningen pågick informerade hon AA om att utredningen skulle komma att dra ut på tiden. Det var dock först i samband med delgivningen av avslagsbeslutet som AA informerades om att socialtjänsten ändrat inställning. AA fick således inte del av de upplysningar som hade inhämtats från socialtjänsten innan beslutet fattades. Hon kan inte svara på varför han inte fick det men det var inte p.g.a. sekretess.

Från socialförvaltningen i Linköpings kommun inhämtades och granskades handlingar gällande AA:s barn.

Efter remiss anförde Kriminalvården, region Öst, genom regionchefen DD, följande.

Anmälan

AA, intagen i anstalten Västervik Norra, har i anmälan till JO framfört missnöje avseende beslut och hantering gällande hans ansökan om besökstillstånd för sina barn.

Sakförhållanden

I ärendet har JO den 10 februari 2011 inhämtat uppgifter från brottsofferslussutredaren BB, anstalten Västervik Norra.

Anstalten Västervik Norra har genom kriminalvårdschefen EE inkommit med ytterligare uppgifter rörande de omständigheter som AA anför i sin anmälan. I redogörelsen har kriminalvårdsinspektör FF yttrat sig och härav framgår bl.a. följande.

Angående AA anmälan daterad den 18 januari 2011

AA ansökan registrerades den 9 november 2010 och fick avslag den 11 november 2010, dvs. två dagar efter det att ansökan inkommit. Av beslutet framgick emellertid att anstaltens brottsofferslussgrupp skulle fortsätta att utreda förutsättningarna för att kunna medge ett bevakat besök. Brottsofferslussutredningen fortgick därefter genom flera kontakter med de inblandade parterna och slutligen fattades beslut den 20 januari 2011, dvs. lite drygt 10 veckor efter det att AA:s ansökan inkommit. För att säkerställa att tillförlitligheten i ärendet inte äventyrades var de kontakter som togs under de 10 veckorna nödvändiga. När det gäller AA:s kritik om att anstalten gått emot socialtjänstens bedömning så stämmer inte det påståendet. Det framkom under utredningen att socialtjänsten efter förnyad kontakt ansåg att det inte längre var bra för barnen att besöka AA på anstalten. Socialtjänstens ställningstagande i frågan meddelades AA i samband med delgivningen av beslutet.

Angående AA:s anmälan daterad den 28 januari 2011

AA begärde omprövning av beslutet och regionkontoret region Öst gjorde i sak samma bedömning som anstalten, dvs. att då besök kunde vara till skada för barnen vägde AA:s behov av att träffa sina barn inte tyngre än barnens behov av skydd för att inte fara illa. Att avslagsgrunden skulle vara att AA nekade att gå behandlingsprogrammet IDAP stämmer inte, däremot kan givetvis deltagande i sådan behandling ha en riskreducerande effekt. IDAP är ett påverkansprogram för klienter som är dömda för våld i nära relation. Programmet syftar till att hjälpa klienter att se, och ta ansvar, för sitt våld och förstå hur våldet påverkar partner och barn. Programmet ska också hjälpa klienter att lära sig alternativa handlingssätt istället för våld och kontrollerande beteende. Anstalten har förvisso bedömt att programmet är högst relevant för AA, men det är alltså bedömningen att ett besök skulle vara till skada för barnen som är orsaken till avslaget, inte AA:s val av programverksamhet.

Vid tillfället tillämpliga bestämmelser

7, 15, 16, 17, 20 §§ förvaltningslagen (1986:223).

29 § lagen (1974:203) om kriminalvård i anstalt, KvaL.

4 kap. Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd för verkställighet i anstalt, KVFS 2009:4.

Kriminalvården, region Östs bedömning

Vad gäller bedömningarna som gjorts i sak avseende att AA inte kan medges besök av sina barn har Kriminalvården, region Öst, inte någonting att anmärka.

Rörande handläggningen av ärendet anför Kriminalvården, region Öst, följande. Anstalten avlog den 11 november 2010 AA:s besöksframställan, inkommen den 9 november 2010. Härvid hänvisades till att barnen var brottsoffer i den dom AA verkställer och att besök skulle kunna vara till skada för barnen jml 29 § KvaL. I beslutet anfördes emellertid även att anstaltens brottsoffersluss, vilken arbetar med att undersöka vilka förutsättningar som finns för kontakt mellan intagna och brottsoffer ur ett brottsofferperspektiv, skulle initiera en utredning avseende huruvida någon form av kontakt framöver skulle kunna komma att bli möjlig mellan AA och barnen, då på brottsoffrens villkor och i brottsofferslussens regi. I beslutet anfördes vidare att utredningstiden skulle ta ca 4–6 veckor. Det dröjde i det förevarande fallet ca 10 veckor innan brottsofferslussens utredning blev klar. Kriminalvårdens uppfattning är dock att brottsofferslussarbetet inte ingick i den ordinarie utredningsskyldigheten jml 7 § förvaltningslagen i det ärende som

anstalten avtog den 11 november 2010 – således ska då inte heller brottsofferslusshandläggningstiden räknas in i det ärendet. AA har vidare haft alla möjligheter att begära omprövning av det beslut som meddelades redan den 11 november 2010.

Kriminalvården konstaterar att handläggningstiden avseende brottsofferslussens utredning varit längre än de 4–6 veckor som anstalten angav som en normallång handläggningstid. Härvid påpekas återigen att brottsofferslussens bedriver ett arbete som förvisso utmynnar i ett beslut utifrån vad som framkommit under utredningen men att det alltså är en verksamhet som genom en process bestående av kontakter och samtal – ett ofta förhållandevis omfattande arbete – verkar för att undersöka kontaktmöjligheterna mellan intagna och brottsoffer. Därefter sker också, i det fall förutsättningar föreligger för kontakt, besöken i brottsofferslussens regi och fortlöpande bedömningar görs avseende hur kontaktformerna ska se ut. Anstalten har anfört att det i det förevarande fallet förekommit flera kontakter och samtal för att utreda förutsättningar för kontakt mellan AA och barnen, vidare att anstalten under nästan en månads tid vid flera tillfällen försökt att nå en handläggare vid socialtjänsten för att få nödvändigt underlag för att kunna fatta beslut. Handläggningstiden har således, utifrån vad Kriminalvården kunna påverka, inte varit orimligt lång.

Vad gäller det som framkommit rörande att AA inte fått ta del av uppgifter som använts som underlag för beslutet som fattats efter brottsofferslussens utredning, och vilka inte bedömts omfattas av sekretess (exempelvis att socialtjänsten ändrat sin inställning), är det Kriminalvårdens uppfattning att AA borde ha kommunicerats dessa.

Kriminalvården avser inte att kommentera vad AA anfört rörande missnöje med socialtjänstens hantering och bedömningar.

AA yttrade sig över remissvaret.

Bedömning

Rättslig reglering

Den 1 april 2011 trädde nya regler på kriminalvårdsområdet i kraft: fängelselagen (2010:610), fängelseförordningen (2010:2010) och Kriminalvårdens föreskrifter och allmänna råd för fängelse, KVFS 2011:1, (fängelseföreskrifterna). I detta ärende är de äldre bestämmelserna tillämpliga.

Enligt 29 § lagen (1974:203) om kriminalvård i anstalt (kriminalvårdslagen) får en intagen ta emot besök i den utsträckning det lämpligen kan ske. En intagen får inte ta emot besök som kan äventyra säkerheten i anstalten eller som kan motverka den intagnes anpassning i samhället eller annars vara till skada för den intagne eller annan.

Enligt 30 § kriminalvårdslagen får telefonsamtal mellan intagna och personer utanför anstalten äga rum i den utsträckning det lämpligen kan ske. En intagen kan förvägras telefonsamtal som är ägnade att äventyra säkerheten i anstalten eller som kan motverka hans anpassning i samhället eller annars vara till skada för honom eller någon annan.

Enligt 7 § förvaltningslagen (1986:223) ska varje ärende där någon enskild är part handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten eftersätts.

Enligt 17 förvaltningslagen får ett ärende inte avgöras utan att den som är sökande, klagande eller annan part har underrättats om en uppgift som har tillförts ärendet genom någon annan än honom eller henne själv och han eller hon har fått tillfälle att yttra sig över den, om ärendet avser myndighetsutövning mot någon enskild. Myndigheten får dock avgöra ärendet utan att så har skett

1. om avgörandet inte går parten emot, om uppgiften saknar betydelse eller om åtgärderna av någon annan anledning är uppenbart obehövliga,
2. om ärendet rör tjänstetillsättning, antagning för frivillig utbildning, betygssättning, tilldelning av forskningsbidrag eller något jämförbart och det inte är fråga om prövning i högre instans efter överklagande,
3. om det kan befaras att det annars skulle bli avsevärt svårare att genomföra beslutet i ärendet, eller
4. om avgörandet inte kan uppskjutas. Myndigheten bestämmer om underrättelsen ska ske muntligt, genom vanligt brev, genom delgivning eller på något annat sätt.

Underrättelseskyldigheten gäller med de begränsningar som följer av 10 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Handläggningen av AA:s besökstillståndsärenden

JO kan inte ändra eller upphäva myndigheters beslut. Granskningen är inte heller avsedd att föregripa eller ersätta den prövning som kan eller har kunnat ske i ordinarie ordning. JO brukar således inte ta ställning till om ett beslut är riktigt i sak. Jag tar därför inte ställning till om det var riktigt av anstalten att avslå AA:s ansökan om besökstillstånd för barnen.

När det gäller anstaltens handläggning vill jag dock framhålla följande.

Av utredningen framgår att anstalten inledningsvis, två dagar efter det att ansökan inkommit, avslog AA ansökan om besökstillstånd för barnen och hänvisade till att anstaltens brottsoffersluss skulle fortsätta utreda om bevakade besök kunde tillåtas. Av vad som framkommit i ärendet framstår det som att den enda utredning som hade föregått anstaltens initiala beslut var att anstalten hade tagit del av innehållet i den dom som AA verkställer. Förvaltningsmyndigheter har emellertid i enlighet med den s.k. officialprincipen ett ansvar för att deras ärenden blir så utredda som dessas beskaffenhet kräver. Den utredningen förutsätts myndigheten göra innan myndigheten fattar sitt initiala beslut. En intagen har dock rätt att inom skälig tid få sin sak prövad av domstol (se artikel 6:1 i den Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna). Detta förutsätter naturligtvis att beslut fattas. En utredning får med andra ord, som framgår av 7 § förvaltningslagen, inte dra ut onödigtvis på tiden. Jag har förståelse för om Kriminalvården – för att värna om den intagnes rätt till domstolsprövning – snabbt vill fatta ett beslut i ett ärende som det aktuella. Jag kan dock inte se att den intagne är betjänt av att få ett avslagsbeslut innan ärendet är utrett. Det är enligt min

mening en bättre ordning att påbörja den utredning som ärendets beskaffenhet, enligt Kriminalvårdens uppfattning, kräver. Om brottsofferslussutredningen inte kan avslutas inom rimlig tid, t.ex. på grund av att en utredning som socialtjänsten företar drar ut på tiden, bör dock Kriminalvården fatta ett beslut om avslag på det underlag som finns då. Kriminalvården kan därefter fortsätta med den utredning som ärendet, enligt Kriminalvårdens uppfattning, kräver utan att den intagnes rätt till domstolsprövning fördröjs (se vidare protokollet från min inspektion den 4 maj 2011 av anstalten Tillberga, dnr 2315-11). Det kan inte uteslutas att domstolen gör en annan bedömning av vilken utredning som krävs och därmed är beredd att fatta ett positivt beslut på det underlag som finns.

Jag delar Kriminalvårdens uppfattning att AA – innan anstalten fattade det andra beslutet avseende besökstillstånd för AA:s barn – borde ha fått ta del av uppgifter som tillförts ärendet genom någon annan än honom själv i den utsträckning anstalten inte bedömt att uppgifterna omfattades av sekretess. Jag är mycket kritisk till att så inte skedde. Jag förutsätter att Kriminalvården vidtar åtgärder för att detta inte ska upprepas.

Av utredningen framgår att det tog ungefär tio veckor från det att AA:s ansökan om besökstillstånd kom in till anstalten till dess att anstalten fattade sitt andra beslut i ärendet. Handläggningstiden framstår onekligen som lång. Även med beaktande av det som framkommit om orsakerna till dröjsmålet kan Kriminalvården inte undgå kritik för den långsamma handläggningen

Anstalternas brottsofferslussverksamhet i allmänhet

Från hösten 2010 har det till JO inkommit flera klagomål gällande olika aspekter av anstalternas brottsofferslussverksamhet. Klagomål har även framförts vid JO:s inspektioner av anstalterna Kristianstad, Tillberga, Västervik Norra och Saltvik.

I Kriminalvårdens Slutredovisning av Kriminalvårdens särskilda satsning mot våld i nära relationer och sexualbrott 2008–2010, (diarienummer 2008-022650) lämnas följande beskrivning av brottsofferslussverksamheten.

Kriminalvården inrättade mellan 2008–2010 så kallade brottsofferslussar på nio anstalter, slutna och öppna, med specialplatser för klienter dömda för partnervåld och sexualbrott.

Syftet med brottsofferslussen är att skydda brottsoffer och förhindra återfall i brott under verkställigheten då intagna ansöker om telefon- eller besökstillstånd för en målsägande eller ett brottsoffer. Även rutiner under själva besöket eller telefonsamtalet syftar till att förhindra återfall i brott. I verksamhetens definition av brottsoffer ingår inte bara den person som direkt utsatts för våldet utan även exempelvis barn som bevittnat pappors våld mot deras mammor.

Kontakter mellan brottsoffer och förövare behöver genomföras under kontrollerade former för att förhindra förnyade övergrepp. Inför beviljande av besök eller telefonsamtal utreder brottsofferslusspersonalen därför bland annat förövarens inställning till våldet som utövats mot brottsoffret.

Kontakt tas även med brottsoffret för att säkerställa att kontakten är önskvärd och inte förenad med rädsla för förövaren. Kontakt mellan offer och förövare bygger på

den våldsutövandes ansvarstagande för det våld som utövats och är därmed i viss mån sammankopplad till behandlingsverksamheten.

Även den riskbedömning som gjorts är ett viktigt redskap för personal som arbetar enligt brottsofferslussmetodik. Om en klient har återfallit i partnervåldsbrottslighet kan det finnas skäl att utreda kontakten också med en ny partner om klienten bedöms ha förhöjd återfallsrisk. Externa kontakter med exempelvis socialtjänst eller barn- och ungdomspsykiatri tas när förfrågningarna avser minderåriga barn.

En central uppgift för Kriminalvården är att förhindra och förebygga återfall i brott. Vid prövning av intagnas ansökningar om att ta emot besök av och kommunicera elektroniskt (i praktiken främst genom telefonsamtal) med andra har Kriminalvården till uppgift att ta ställning till bl.a. om besöket eller kommunikationen kan vara till skada för den intagne eller någon annan (se 29 och 30 §§ kriminalvårdslagen respektive 7 kap. 1 och 4 §§ fängelselagen [2010:610]). För att kunna ta ställning till om ett besöks- eller telefontillstånd kan vara till skada för den som den intagne önskar ha kontakt med kan det naturligtvis finnas skäl att kontakta den person kontakten avser och, när det gäller underåriga, socialtjänsten och den underåriges vårdnadshavare. Det är rimligt att anta att behovet av en noggrann utredning kring risken för skada normalt är större när det gäller intagna som dömts för sexualbrott eller våld i nära relation. Jag har således inte någon principiell invändning mot att anstalter företar utredningsåtgärder av nu nämnt slag.

Handläggningen inom ramen för anstaltens brottsofferslussverksamhet ger dock anledning att närmare överväga vissa frågor. Jag vill i detta sammanhang återge några av dem.

1. Från flera intagna har jag fått veta att det förekommer att en intagen som haft besöks- eller telefontillstånd till närstående i en viss anstalt efter förflyttning till annan anstalt nekats sådant tillstånd. Jag är medveten om att Kriminalvården har möjlighet att ändra eller återkalla ett gynnande beslut om det bedöms erforderligt utifrån de säkerhetsskäl som Kriminalvården har att beakta. Om den intagne under lång tid haft tillstånd till kontakt med närstående och genomfört en stor mängd besök och telefonsamtal till denne kan det dock framstå som märkligt att en annan anstalt utan särskild anledning gör en helt annan bedömning gällande risken för skada för den närstående.
2. En annan aspekt som sammanhänger med den nyss beskrivna är vikten av att en brottsofferslussutredning noggrant dokumenteras. En noggrann dokumentation av vilka utredningsåtgärder som vidtagits och vilka uppgifter som framkommit vid dessa är en förutsättning för att den intagne och hans närstående inte efter en eventuell förflyttning till annan anstalt ska tvingas genomgå en ny brottsofferslussutredning. Många intagna vittnar om att brottsofferslussutredningarna upplevs som uppsplitande och integritetskränkande för såväl intagna som deras närstående. Förnyade kontakter med närstående och socialtjänst leder dessutom till att den intagne får vänta på anstaltens beslut, vilket leder till påfrestande uppehåll i kontakterna med de närstående.

3. Många intagna synes ha särskilt svårt att acceptera att Kriminalvården nekar dem kontakt med personer med motiveringen att dessa personer är att betrakta som presumtiva eller potentiella brottsoffer. I något fall, se dnr 5809-2010, synes kretsen av vilka som bedömts utgöra potentiella brottsoffer ha utvidgats till den grad att en intagen förbjudits att under permission alls besöka eller ta emot besök av barn. För egen del förordar jag att begreppen presumtivt eller potentiellt brottsoffer inte används. Det finns inte något stöd för att betrakta människor som varken själva utsatts för brott (direkta brottsoffer) eller är barn som bevittnat våld eller övergrepp av eller mot närstående (indirekta brottsoffer) som brottsoffer. Det sagda hindrar naturligtvis inte att Kriminalvården i ett visst fall avslår en ansökan om besökstillstånd därför att besöket bedöms kunna vara till skada för besökaren t.ex. när en intagen som tidigare dömts för våld mot sin partner inleder en ny relation.
4. I vissa fall har jag uppmärksammat något som kan tolkas som en ovilja att acceptera socialtjänstens uppfattning ifråga om lämpligheten i kontakten mellan en intagen och ett barn. Det har förekommit att en anstalt gjort en s.k. orosanmälan (en anmälan till socialnämnden om något som kan innebära att nämnden behöver ingripa till ett barns skydd, se 14 kap. 1 § socialtjänstlagen [2001:453]) och att socialtjänsten därefter beslutat att inte inleda en utredning. Socialtjänsten har samtidigt gjort bedömningen att det inte finns någonting som talar emot ett umgänge mellan den intagne, hans hustru och deras barn. Anstalten har därefter inte fattat något beslut avseende den intagnes besöks- eller telefontillståndsärenden till barnen utan gjort ytterligare orosanmälningar. Jag vill här framhålla att Kriminalvården måste göra sitt ställningstagande utifrån det beslutsunderlag som finns. Handläggningen, och därmed den intagnes rätt till domstolsprövning, bör inte fördröjas genom att anstalten på nytt anmäler redan kända förhållanden till socialtjänsten. Att Kriminalvården och socialtjänsten har olika uppfattning om lämpligheten av den önskade kontakten utgör alltså inte hinder att fatta beslut. Tvärtom är det just i dessa fall särskilt angeläget att beslut fattas för att möjliggöra överprövning av beslutet.
5. Kriminalvårdens personal måste vara uppmärksam på gränsen mellan Kriminalvårdens och socialtjänstens uppdrag. I Kriminalvårdens uppdrag ligger inte att se till att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp. Detta hör till socialnämndens uppgifter (5 kap. 11 § socialtjänstlagen). Kriminalvårdens kontakt med den intagnes närstående måste inriktas på att inhämta uppgifter som behövs som underlag vid bedömningen av om det finns risk för skada för den närstående genom beslut som Kriminalvården fattar. Vissa frågor om kontakten med de personer som den intagne önskar kontakt med har jag berört i ett annat ärende som jag fattat beslut i denna dag, dnr 5271-2011.
6. Vid JO:s inspektion av anstalten Västervik Norra i september 2011 upplyste brottsofferslusshandläggaren om att anstalten regelmässigt fattar ett avslagsbeslut i avvaktan på utredning i de fall ärenden gällande besöks- och

tefontillstånd handläggs inom brottsofferslussen. Utifrån det resonemang jag fört ovan, under rubriken Handläggningen av AA:s besökstillståndsärenden, ställer jag mig avvisande till en sådan rutin.

7. Anstalterna måste vara uppmärksamma på att vissa situationer kräver speciella överväganden. Det kan exempelvis vara fallet när den person som en intagen önskar kontakt med är en partner som den intagne sedan länge haft en relation till och den brottslighet den intagne är dömd för ligger långt tillbaka i tiden (se t.ex. dnr 876-2012).
8. På flera områden upplever jag att brottsofferslussverksamheten vid landets anstalter behöver likriktas och ges fastare ramar. Som exempel kan nämnas att jag vid min inspektion av anstalten Saltvik i februari i år fick veta att anstaltens brottsoffersluss inte iakttar den kommunikationsplikt som följer av 17 § förvaltningslagen. Det vore önskvärt att huvudkontoret utformade riktlinjer för verksamheten, exempelvis i formen av en handbok.

Övrigt

Det som AA anfört i övrigt föranleder inte någon kommentar.

Ärendet avslutas.